

REALIZĂRI ŞI PERSPECTIVE: 20 DE ANI DE ACTIVITATE A SECŢIEI RADIOPROTECŢIE A CENTRULUI DE SĂNĂTATE PUBLICĂ MUN. CHIŞINĂU

Bălănel Vasile, Boldescu Victoria
CSP mun. Chişinău

e-mail: balanel50@mail.ru, tel. 022-574-532

Rezumat

Pe parcursul a 20 de ani SR CSP Chişinău a monitorizat situaţia radiologică de la unităţile cu activităţi nucleare şi radiologice din mun. Chişinău, s-a realizat un progres vădit prin asigurarea tehnică şi pregătirea unui personal înalt calificat profesional.

Cuvinte-cheie: situaţia radiologică, unităţi cu activităţi nucleare şi radiologice

Summary: Achievements and prospects: 20 years of the radiation protection section CSP Chisinau

During 20 years SR CSP Chisinau made radiological monitoring the situation with nuclear and radiological activities in Chisinau, progress has been made obvious by providing technical and professional training of highly qualified staff.

Keywords: state radiological, nuclear and radiological activity units

Резюме: Достижения и перспективы: 20 лет деятельности отдела радиационной защиты ЦОЗ Кишинёва

В течение 20 лет ОРЗ ЦОЗ Кишинёва осуществил радиологический мониторинг состояния предприятий с ядерной и радиологической деятельностью в Кишинёве, отдел оснащен новым оборудованием и техникой для профессионально высококвалифицированных кадров.

Ключевые слова: радиологическое состояние, предприятий с ядерной и радиологической деятельностью

Rezultate şi discuţii: În anul 1992 prin reorganizarea Serviciului sanitaro-epidemiologic al mun. Chişinău în baza ordinului MS al RM nr.376 din 16.11.91 şi Deciziei Primăriei nr.2/56 din 23.01.92, şase instituţii medico-sanitare (Staţia Sanitaro-Epidemiologică oraşenească şi cinci Staţii Sanitaro-Epidemiologice raionale ale mun. Chişinău (Lenin, Sovietic, Octombrie, Frunze, Dnestrovsc), au fost comasate într-o instituţie unică – Staţia Oraşenească Sanitaro-Epidemiologică unificată Chişinău.

Concomitent după ce a fost examinată problema instituirii sistemului de asistenţă medicală în conformitate cu reforma administrativ-teritorială din Republică, au fost efectuate modificările de rigoare în structura Staţiei Sanitaro-Epidemiologice unificate a mun. Chişinău (ordinul nr.21 din 02.03.1992) cu fondarea următoarelor subdiviziuni noi: secţiunea radiologie, secţiunea planificării şi sistematizării, secţiunea de studiere a stării de sănătate şi a mediului înconjurător (AGIS), 5 secţiuni Sanitaro-Epidemiologice de sector, iar în structura secţiunilor de profil epidemiologic - secţiunea de igienă spitalicească şi supravegherea infecţiilor nozocomiale.

Iniţial momentul fondării secţiunii radiologie (1992), în structura statelor de personal au fost prevăzute doar 3 unităţi: şef de subdiviziune - medic

igienist igiena generală, medic sanitar şi asistentul medicului, tehnician dozimetrist echipaţi cu radiometru BETA pentru investigaţii beta-globale, un dozimetru-radiometru SRP 68-01 (supravegherea asupra fondului gama-extern) şi 3 dozimetre DP-5 A,B şi DP-22 (utilaj dozimetric de utilizare în cazuri excepţionale), toate moral şi fizic depăşite.

La finele anului 1992 – începutul anului 1993, în scopul optimizării organizării şi efectuării supravegherii sanitaro-epidemiologice a stării de radioprotecţie şi securitate nucleară la unităţile nucleare (radiologice) din teritoriul mun. Chişinău, ce desfăşoară activităţi nucleare şi radiologice în structura statelor de personal ale secţiunii radiologice s-au produs unele modificări. Astfel, în secţiunea radiologie au fost prevăzute următoarele specialităţi: şef secţie - medic igienist igiena generală, 3 medici-igienişti, 2 medici-laboranţi, inginer-fizician, tehnician-dozimetrist, infirmieră. În paralel s-au început lucrările privind completarea statelor scriptice cu personal instruit în domeniu, organizarea şi dotarea cu echipament tehnologic şi utilaj radiometric, dozimetric necesar pentru exercitarea obligaţiunilor funcţionale.

În anul 1998 în conformitate cu ordinul Ministerului Sănătăţii al Republicii Moldova nr.204 din

30.06.98 denumirea instituției a fost schimbată, devenind Centrul de Medicina Preventivă.

În anul 1999 în baza Legii RM „Cu privire la radioprotecție și securitatea nucleară” nr.1440-XIII din 24.XII.1997, Hotărârii Guvernului „Cu privire la activitatea organelor publice cu funcții de reglementare în domeniul radioprotecției și securității nucleare” nr.1225 din 22 XII 1998, recomandărilor Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (AIEA) privind realizarea Normelor de Bază în Radioprotecție și Securitate Nucleară (BSS, STI/PUB/996 nr.115, 1997), Cerințelor directivelor Consiliului Europei (Euroatom nr.96/29 din 13.05.1996 și nr. 84/466 din 30.06.1997), în scopul perfecționării sistemului de asigurare a radioprotecției populației, expușilor profesionali și populației, Secția radiologie a fost reorganizată în Secția Radioprotecție și Igiena Radiațiilor cu Laborator (RP și IRcuL), modificându-se și structura statelor de funcție existente în: 3,5 medici-experti în radioprotecție și securitatea nucleară, inclusiv șeful Secției, câte o unitate de medic laborant-expert radiometrist, inginer-fizician, asistent al medicului-expert, tehnician-dozimetrist, felcer-laborant.

Fondatorul și actualul conducător al secției este dl. Vasile Bălănel, care a absolvit cu mențiune Institutul de Stat de Medicină Chișinău, actualmente Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, medic de categorie superioară în igiena generală și igiena radiațiilor, autor a 13 lucrări științifico-practice în domeniul medicinei preventive.

Dotată minimum cu aparataj dozimetric, radiometric, ce nu corespundea realității zilei, la începutul activității sale (martie 1992), secția a fost amplasată în încăperi adaptate ale fostei SSE Frunze Chișinău, care mai târziu a fost relocalizată în incinta Laboratorului sanitaro-igienic centralizat al Serviciului sanitaro-epidemiologic municipal din bd. Renașterii 5, unde efectua supravegherea specializată a obiectivelor radiologice din teritoriul arondat al mun. Chișinău.

În aceeași perioadă pe lângă secție a fost deschis un Laborator radiologic, în care se investiga conținutul de radionuclizi în diferite probe alimentare și produse ale factorilor de mediu prin metoda Beta-globală, iar din a. 2000 – secția a fost transferată

în incinta Centrului de Medicină Preventivă al mun. Chișinău din str. Alexandru Hîjdău, 49.

Conform ordinului Ministerului Sănătății Republicii Moldova nr.369 din 03.06.2010, Centrul de Medicină Preventivă Municipal Chișinău este reorganizat prin transformare în Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chișinău. Actualmente specialiștii Secției radioprotecție și igiena radiațiilor cu Laborator dispun de 2 calculatoare, rețea computerizată, aparataj de laborator sofisticat (beta-gama spectrometre, radiometre, dozimetre performante, inclusiv pentru dozimetria clinică, radonometru „RAMON-01m”) ș.a.

Baza tehnico-materială și specialiștii calificați (3 de categoria superioară și 2 de categoria I) cu pregătiri postuniversitare în Centre de Instruire Specializate din țară și peste hotarele Republicii Moldova, permite asigurarea operativității în:

- organizarea și efectuarea supravegherii sanitaro-epidemiologice a stării de radioprotecție și securitate nucleară la unitățile nucleare (radiologice) din teritoriul mun. Chișinău;

- expertiza sanitaro-radiologică și avizarea proiectelor de amplasare, construcție și reconstrucție a obiectivelor nucleare (radiologice), inclusiv a radioprotecției spațiilor locative, edificiilor cu menire social-culturală și industrială;

- examinarea proiectelor de reutilizare tehnică a noilor linii și tehnologii radiologice cu determinarea clasei de activitate a radionuclizilor și categoriei pericolului potențial a sursei de radiație ionizantă;

- supravegherea și evaluarea igienică a conținutului de radionuclizi în produsele alimentare, pe întregul circuit alimentar, în apa potabilă, inclusiv în sursele de apă potabilă, în materialele de construcție, în alte bunuri de consum destinate populației cu certificarea igienică a produselor autohtone sau cele provenite din import;

- evaluarea locurilor de muncă referitor la parametrii igienico-radiologici;

- participarea la efectuarea cercetărilor științifico-practice prioritare în domeniul radioprotecției și securității nucleare privind evaluarea și elaborarea măsurilor și programelor pentru diminuarea expunerii populației de la sursele naturale și artificiale, normarea factorilor de risc radioactiv în mediul ambiant, ocupațional, de instruire și habitat.